

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ВИХОВАНЦІВ В ГУРТКАХ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Стаття присвячена методиці формування ціннісних орієнтацій, зокрема патріотизму і власної гідності у вихованців в гуртках гуманітарного напрямку позашкільних навчальних закладів.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, патріотизм, гуртки, позашкільні навчальні заклади.

Становлення нових соціально-політичних відносин в Україні актуалізувало проблему усвідомлення молодим поколінням особистої відповідальності за долю своєї країни. У такому контексті формування ціннісних орієнтацій учнівської молоді стає важливою частиною позашкільної освіти.

У межах розмаїття ціннісних орієнтацій, що можуть застосовуватися в навчально-виховному процесі, за В. Кременем, слід виділити такі пріоритетні цінності, як: гуманізм, гідність, патріотизм, демократизм, соціальна ініціатива та відповідальність, національна самосвідомість [2, с. 187].

Аналіз останніх публікацій свідчить, що вивченню проблеми формування ціннісних орієнтацій особистості присвячено дослідження в різних галузях науки. Психологічні механізми формування цінностей висвітлено в працях І. Бега, Л. Божович, М. Боришевського, Б. Братуся, І. Гояна, З. Карпенко, Л. Коберник, С. Рубінштейна та ін. Формування ціннісних орієнтацій як педагогічну проблему розкривають у своїх дослідженнях І. Артюхова, В. Дряпіка, І. Зязюна, О. Докукіної, О. Кононко, М. Красовицького, І. Підласого, Р. Скульського, О. Сухомлинської та ін.

Ефективним засобом формування ціннісних орієнтацій вихованців в гуртках гуманітарного напрямку позашкільних навчальних закладів, на нашу думку, є українознавство як галузь гуманітарних знань, орієнтована на вивчення економічної, політичної, соціальної, культурної, історичної проблематики України, а також життя української діаспори за кордоном.

Розширення міжнародних зв'язків, створення умов для входження української освіти у світовий освітній простір робить іноземну мову

затребуваною державою, суспільством, особистістю. З одного боку, іноземна мова розглядається як засіб спілкування, взаєморозуміння і взаємодії людей, пізнання інших національних культур, розвитку особистості. З іншого, діалог культур розуміється не тільки як знайомство з культурою всіх англomовних країн, але і як розуміння особливостей життя, побуту й менталітету українців, духовної спадщини України, її внеску у світову культуру.

Саме незнання власної історії, культури і традицій, а не історії країни, мова якої вивчається, викликає значні труднощі при спілкуванні. Тому в гуртках гуманітарного напрямку позашкільних навчальних закладів вихованці набувають досвіду користуватися іноземною мовою як інструментом спілкування на основі українознавчого матеріалу.

Формування ціннісних орієнтацій у вихованців в гуртках гуманітарного напрямку позашкільних навчальних закладів здійснювалося за навчальною програмою «Країнознавство: Україна (англійською мовою)». Метою програми є виховання патріотичних цінностей і активної громадянської позиції, формування емоційно-ціннісного ставлення особистості до Батьківщини як рівноправного партнера інших країн.

Завданнями програми «Країнознавство: Україна (англійською мовою)» визначено такі: вивчення особливостей українського довкілля, етносу, мови, культури, націє- та державотворення, української ментальності, історичного розвитку та історичної долі українського народу; розвиток цілісних уявлень про місце України у світі, її культурної спадщини у скарбниці світової цивілізації; розвиток уміння презентувати свою країну у світі; формування активної громадянської позиції тощо.

На заняттях гуртка формуються навички та вміння вихованців розповідати про своїх друзів, рідне місто, село, країну, національні свята, столицю своєї Батьківщини, надавати інформацію про основні пам'ятки культури, особливості вітчизняної шкільної освіти. Широко застосовуються драматизації, пошуково-ігрові завдання, вікторини, конкурси, квести, творчі проекти, презентації і т. п.

Виховання патріотизму і почуття власної гідності є одним з головних завдань педагога при роботі над темами: «Державна символіка»,

«Всесвітньовідомі українські вчені», «Українські традиції та символи», «Українці на світовій спортивній арені», «Співоча душа України», «Театральне мистецтво», «Українське кіно світової скарбниці», «Україна у барвах», «Українські свята» та ін.

Почуття національної гідності зміцнюється, коли вихованці вільно можуть розповісти про свою оселю, родину, країну, свій край, його історію, про цікаві географічні маршрути, наукові досягнення, твори мистецтва, традиції і звичаї.

Таким чином, українознавство є основою формування у вихованців ціннісних орієнтацій і повинна бути невід'ємною складовою системи навчально-виховної роботи позашкільної освіти. Практичне застосування українознавчої інформації сприяє вихованню у молоді відчуття себе майбутніми громадянами своєї країни, рівноправними партнерами інших європейських країн, покликаних розвивати свою Батьківщину і збагачувати скарбницю світової цивілізації.

Література

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2015/06/16/nacjonalno-patriotichne-vixovannya/>

2. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / В. Г. Кремень. – К. : Педагогічна думка, 2009. – 520 с.

3. Петрова Л. В. Игровые технологии на уроках английского языка / Л. В. Петрова // Английский язык. – № 11. – 2007. – С. 5-6.

Стаття посвящена методике формирования ценностных ориентаций, в частности патриотизма и собственного достоинства, у воспитанников в кружках гуманитарного направления внешкольных учебных заведений.

Ключевые слова: *ценностные ориентации, патриотизм, кружки, внешкольные учебные заведения.*

The article is devoted to methods of formation of value orientations, including patriotism and self-esteem of students in the groups of humanitarian direction in out-of-school educational institutions.

Keywords: *value orientations, patriotism, groups, out-of-school educational institutions.*